

KONCERT
16.10

**Piątek,
16 października,
19.30**

Friday,
16 October,
7:30 pm

Filharmonia
Narodowa
Sala Koncertowa

Warsaw
Philharmonic
Concert Hall

ul. Sienkiewicza 10

Krzysztof Penderecki (1933–2020)

Polymorphia

na 48 smyczków | for 48 strings

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

IV Koncert fortepianowy G-dur op. 58

Piano Concerto No. 4 in G major, Op. 58

1. Allegro moderato
2. Andante con moto
3. Rondo: Vivace

II Symfonia D-dur op. 36

Symphony No. 2 in D major, Op. 36

1. Adagio molto – Allegro con brio
2. Larghetto
3. Scherzo: Allegro
4. 4. Allegro molto

Łukasz Krupiński – fortepian | piano

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej

Warsaw Philharmonic Symphony Orchestra

Jerzy Maksymiuk – dyrygent | conductor

PARTNER GŁÓWNY

Jerzy Maksymiuk

Jerzy Maksymiuk

urodził się w Grodnie. W 1961 zdobył I nagrodę na Ogólnopolskim Konkursie Pianistycznym im. Ignacego Jana Paderewskiego, ale pianistykę porzucił na rzecz dyrygentury. W 1972 roku założył Polską Orkiestrę Kameralną, którą wkrótce wielu krytyków uznało za jedną z najlepszych orkiestr kameralnych na świecie. Lata 1983–1991 to okres owocnego szefowania BBC Scottish Symphony Orchestra w Glasgow. Za osiągnięcia w pracy z tym zespołem otrzymał tytuł Conductor Laureate.

Dyrygent ma na swym koncie koncerty z tak znanymi orkiestrami jak m.in. London Symphony Orchestra, Philharmonia Orchestra, Orchestre National de France, Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra. Zawsze koncertował także w kraju, często z wyróżnioną przez siebie Sinfonią Varsovią. Nagrał ok. 100 płyt, z których wiele zostało uhonorowanych prestiżowymi nagrodami.

Maksymiuk zawsze propagował muzykę współczesną. Wielokrotnie brał udział w „Warszawskiej Jesieni” (otrzymał dwie Nagrody Orfeusza), a w różnych krajach dokonał prapremier ok. 200 współczesnych utworów. W uznaniu tych zasług Strathclyde University w Glasgow uhonorował go tytułem Doctor of Letters, a Uniwersytet Białostocki nadał mu tytuł doktora honoris causa.

Maksymiuk to także kompozytor muzyki symfonicznej, utworów kameralnych, baletu, pieśni, muzyki filmowej.

jerymaksymiuk.pl

Jerzy Maksymiuk

was born in Grodno. He won the Grand Prix of the Ignacy Jan Paderewski Polish Piano Competition, but gave up the piano to conduct. In 1972 he established the Polish Chamber Orchestra, which soon won acclaim among critics as one of the best chamber orchestras of the world. His time at the helm of the BBC Scottish Symphony Orchestra in Glasgow from 1983 to 1991 was very fruitful, and his achievements with the ensemble earned Maksymiuk the title of Conductor Laureate.

He has performed concerts with renowned orchestras such as the London Symphony Orchestra, Philharmonia Orchestra, Orchestre National de France, and the Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra. He has carried on performing in Poland, frequently with his favoured Sinfonia Varsovia, and has conducted the recording of around 100 records and CDs, many of which have won prestigious prizes.

Maksymiuk has always promoted contemporary music, repeatedly returning to the Warsaw Autumn where he received two Orfeusz Awards. He has performed world premieres of around 200 contemporary pieces in different countries. In recognition of these achievements, the Strathclyde University in Glasgow bestowed him with the title of Doctor of Letters, and the University of Białystok awarded him an honorary doctorate.

Maksymiuk is also a composer of symphonic and chamber music, ballets, songs, and film scores.

jerymaksymiuk.pl

Łukasz Krupiński

Łukasz Krupiński

Zwycięzca 7. Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego w San Marino oraz zdobywca wszystkich nagród specjalnych: Nagrody Publiczności, Nagrody Krytyków Muzycznych i Nagrody za najlepsze wykonanie koncertu z Orkiestrą (wrzesień 2016).

Finalista Międzynarodowego Konkursu Ferruccio Busoniego w Bolzano (2017), półfinalista XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie (2015).

Debiutancka płyta Łukasza Krupińskiego zatytułowana *Espressione* została nominowana do nagrody ICMA 2018 obok płyt Krystiana Zimermana i Evgeny Kissina.

W sezonie koncertowym 2018/2019 artysta wystąpił z Chicago Philharmonic, Buffalo Philharmonic, Jerusalem Symphony Orchestra, The Orchestra of the Americas, Sinfonią Varsovią oraz z recitalami w Royal Albert Hall, Cadogan Hall w Londynie oraz Carnegie Hall i Kaufman Music Center w Nowym Jorku.

W 2019 roku ukończył studia podyplomowe w klasie profesora Dmitry Alexeeva w Royal College of Music w Londynie.

Łukasz Krupiński jest reprezentowany przez Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena

Łukasz Krupiński

Winner of the 7th International Piano Competition in San Marino and recipient of all its special prizes: the Audience Award, the Music Critics Award, and the award for the best performance of a concerto with an orchestra (September 2016). Finalist of the Ferruccio Busoni International Piano Competition and Piano Festival in Bolzano (2017), semi-finalist of the 17th Fryderyk Chopin International Piano Competition in Warsaw (2015).

Espressione, Łukasz Krupiński's début CD was nominated for the ICMA 2018 prize along with the recordings of Krystian Zimerman and Evgeny Kissin.

In the 2018/19 season the artist performed with the Chicago Philharmonic, Buffalo Philharmonic, Jerusalem Symphony Orchestra, the Orchestra of the Americas and Sinfonia Varsovia, and appeared with recitals at London's Royal Albert Hall and Cadogan Hall, and in the Carnegie Hall and Kaufman Music Center in New York.

In 2019, he completed his postgraduate studies in the class of Professor Dmitry Alexeev at the Royal College of Music in London.

Łukasz Krupiński is represented by the Ludwig van Beethoven Association.

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej | Warsaw Philharmonic Symphony Orchestra

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej

Pierwszy koncert w wykonaniu Filharmonii Warszawskiej odbył się 5 listopada 1901 roku. Orkiestrą dyrygował współzałożyciel Filharmonii, jej pierwszy dyrektor muzyczny i dyrygent Emil Młynarski, a jako solista wystąpił Ignacy Jan Paderewski.

W pierwszych latach po II wojnie światowej koncerty orkiestry odbywały się w teatrach i halach sportowych. W 1955 roku Filharmonia otrzymała nowy gmach i status Filharmonii Narodowej. Pod kierownictwem Witolda Rowickiego orkiestra odzyskała swój prestiż wiodącego zespołu symfonicznego w Polsce. W latach 1955–58 funkcję jej dyrektora artystycznego sprawował Bohdan Wodiczko, by przekazać ją ponownie Rowickiemu. W 1977 roku stanowisko to objął Kazimierz Kord, a w latach 2002–2013 dyrektorem naczelnym i artystycznym Filharmonii Narodowej był Antoni Wit. W latach 2013–2019 funkcję dyrektora artystycznego sprawował Jacek Kaspszyk, a od września 2019 roku pełni ją Andrzej Boreyko.

Dziś Orkiestra Filharmonii Narodowej cieszy się popularnością i uznaniem na całym świecie. Odbyła niemal 150 tournées, występowała we wszystkich najważniejszych salach koncertowych świata. Regularnie towarzyszy finalistom Międzynarodowych Konkursów Pianistycznych im. F. Chopina w Warszawie oraz bierze udział w ważnych zagranicznych festiwalach. Nagrywa dla Polskiego Radia i Telewizji, polskich i zagranicznych firm płytowych oraz na potrzeby filmu. Dokonania Orkiestry Filharmonii Narodowej były wielokrotnie nagradzane prestiżowymi nagrodami fonograficznymi, m.in. Grammy (w latach 2013 i 2017).

filharmonia.pl

Warsaw Philharmonic Orchestra

The Warsaw Philharmonic Orchestra held their first concert with Ignacy Jan Paderewski as soloist in a newly constructed building on 5 November 1901. The conductor was Emil Młynarski, the orchestra's cofounder and first music director.

In the first years following the Second World War, the concerts of the orchestra were held in theatres and sports halls. In 1955, the orchestra received a reconstructed building and the status of National Philharmonic. Under the direction of Witold Rowicki, it regained its prestige as Poland's leading symphonic ensemble. From 1955 to 1958 the post of artistic director was held by Bohdan Wodiczko, who passed it back to Rowicki. In 1977 it was taken over by Kazimierz Kord. From 2002 to 2013 the orchestra's executive and artistic director was Antoni Wit. In 2013–19 the post of the artistic director was held by Jacek Kaspszyk, and since September 2019 – by Andrzej Boreyko.

The Warsaw Philharmonic Orchestra enjoys popularity and recognition all over the world. The ensemble has made nearly 150 tours, performing in all the world's major concert halls. It regularly accompanies the finalists of the Fryderyk Chopin International Piano Competitions in Warsaw and participates in prestigious festivals abroad. It makes recordings for Polish Radio and Television, Polish and foreign record labels, and films. Its achievements have been repeatedly recognised with prestigious music industry awards, including two Grammys (2013 and 2017).

filharmonia.pl

Krzysztof Penderecki

Polymorphia (1961)

Siła muzyki młodego Krzysztofa Pendereckiego leży nie tylko w bezkompromisowości awangardowych technik wykonawczych, ale i – paradoksalnie – w odwadze sięgania po środki najprostsze. *Polymorphia* to kompozycja o niezwykłej intensywności, powstała w 1961 roku sonorystyczna wizja, która do dziś wzbudza podziw i zdziwienie. Partytura – bez kresek taktowych, pełna graficznie zanotowanych klasterów, glissand, których kształt nie bez przyczyny przypomina wykres elektroencefalografu, rozmaitych oznaczeń artykulacyjnych i opisów – już sama w sobie stanowi wyraz buntu przeciw tradycji. Brzmienie dopełnia wymowy: z kilkudziesięciu instrumentów smyczkowych kompozytor wydobywa groźne pomruki, odgłosy drapieżne i zgrzytliwe, mikrointerwałowe nieregularne masy dźwięków, muzykom każe grać na lub za podstawkiem, opukiwać instrument, uderzać w krzesło czy pulpit. Utwór przebiega w trzech fazach, w każdej coraz bardziej narastając – aż do finalnego momentu, w którym napięcie i potęga brzmienia osiągają krytyczny punkt i przełamują się w prostym tonalnym akordzie C-dur. To zaskakujące zakończenie nie stanowi jedynie gestu prowokacji czy ironicznego odniesienia do niewspółczesnych konwencji. Jak zdradza kompozytor, pełni ono kluczową rolę w kontekście dzieła: „Najpierw napisałem owe C-dur, a potem pisałem utwór wstecz”. Bohdan Pocij pisze, że ostatni akord „okazuje się niespodziewanie najbardziej organicznym składnikiem formy, zamykającym, pieczętującym przebieg z niebywałą siłą, zabarwiający ostateczne wrażenie kompozycji posmakiem jakiejś majestatycznej wzniosłości”.

Karolina Dąbek

Ludwig van Beethoven

IV Koncert fortepianowy G-dur op. 58 (1806)

W marcu 1807 roku (daty dziennej nie znamy), w wiedeńskiej rezydencji księcia Lobkowitza zaprezentowane zostały trzy nowe utwory Beethovena: uwertura *Coriolan*, *IV Symfonia* i *IV Koncert fortepianowy G-dur*. Ale publiczne wykonanie ączkiewiczowi, repetycje owe przypominały raczej śpiewy liturgii prawosławnej; w latach powstania *Koncertu* Beethoven studiował przykłady muzyki rosyjskiej i komponował kwartety op. 59 dla księcia Razumowskiego. Osobliwy, niepowtarzalny urok *Allegra* – brak w nim trąbek i kotłów – tkwi jednak w delikatności, pięknie melodii, niecodziennych stosunkach tonalnych i modulacjach, których pełen jest również energiczny, lecz subtelny drugi temat (a-moll).

Część II (*Andante con moto*, e-moll) – to również eksperyment w postaci adaptacji sceny dramatycznej do gatunku koncertu. Milkną tu instrumenty dęte. Surowemu brzmieniu unisonowego recytatywu smyczków *forte* i *staccato* próbuje przeciwstawić się śpiewne arioso fortepianu – *molto cantabile* i *legato*, nigdy jednak nie będzie mu dane wydobyć z siebie więcej, niż pełne westchnień jedno zdanie. Raz tylko, w krótkiej *cadency* „wyrwa się na wolność”, porzucając melodię na rzecz gwałtownych tryłów i chromatycznych pochodów, po czym wszystko cichnie, rozprasza się, fortepian zaś nieśmiało dopowiada ostatnią frazę.

Część III (*Rondo. Vivace*, G-dur), jedyna, w której wykorzystany jest pełny skład orkiestry, to w rzeczywistości forma sonatowa. Z formą rondo łączy ją tylko zamknięty – jak w refrenie – kształt głównego tematu. Wprowadzony dyskretnie w tonacji subdominanty (C-dur), chwilę później rozbrzmiewa on z całą mocą swej radosnej, marszowej ekspresji, aby pod koniec przekształcić się w serię swobodnych wariacji. Jego motywy wypełniają finał niemal w zupełności, pozostawiając

tylko nieco miejsca dla tematu drugiego (D-dur). A ten znów jest jakby szkicem melodii *Ody do radości* z IX Symfonii. Chwilami, zwłaszcza przed cadenzą, gdy ukazuje się w orkiestrze, podobieństwo jest uderzające. Wiele jest osobliwości w tym przepięknym *Koncertcie*, a najbardziej zadziwia nieustająca świeżość tej muzyki – rezultat prawdziwego nowatorstwa, które zachowało swą siłę i barwy.

Maciej Negrey

Ludwig van Beethoven

II Symfonia D-dur op. 36 (1802)

Dedykacja: książę Karol von Lichnowsky

II Symfonia, ukończona w 1802 roku i prawykonana 5 kwietnia roku następnego w Wiedniu, nie osiągnęła nawet w części tego powodzenia, jakim cieszy się *Symfonia I*, choć Beethoven podjął w niej te same idee wyrazowe i konstrukcyjne. Tym razem jednak bez dystansu. Przeciwnie – rozwinął je do rozmiarów niemal monumentalnych. Powstało dzieło postklasyczne, okazałe i wspaniale brzmiące, w którym swoboda rozwoju łączy się z potęgą warsztatowej dyscypliny. Tak barwnej, wirtuozowskiej faktury instrumentalnej nie spotkamy już w żadnej z późniejszych symfonii Beethovena.

Część I. Wstęp (*Adagio molto*) jest tutaj uroczysty. Napięcie narasta wskutek stopniowego zagęszczenia ruchu i pośród wspaniałych efektów (gamy, tryle, „przestrzenne” wejścia instrumentów). Pełen blasku ton szeroko rozpiętego *Allegro con brio* wynika z trójdźwiękowej struktury obu tematów, których motywy poboczne (obiegniki i repetycje) nadają całości wartki, dynamiczny tok. Tło zaś wciąż mieni się od gam i tryłów. Przetworzenie wypełnia barwna korespondencja grup instrumentalnych i kunsztowna polifonia, która w kodzie przybiera neobarokowy, pompatyczny odcień.

Część II (*Larghetto*), odznacza się wielką urodą melodii i brzmienia, którego barwę określają klarnety, fagoty, waltornie i wiolonczele. Doniosłość tego ogniwa podkreśla forma sonatowa; w przetworzeniu pojawiają się dramatyczne akcenty.

Część III (*Scherzo. Allegro*), to pierwsze symfoniczne scherzo Beethovena. Tok muzyki przerzuca się zniemacka do różnych grup instrumentów, pełno tu akcentów tutti i niespodziewanych *crecendi*. Podobnie w *Triu*: prosta melodia w typie *liedertafel* (pieśni biesiadnej), prowadzona przez instrumenty dęte, przerywana jest nagłymi interwencjami smyczków.

Część IV (*Allegro molto*) swym brzmieniem i wirtuozerią nawiązuje do części pierwszej, podczas gdy kapryśny rysunek tematu głównego podtrzymuje klimat *Scherza*. Radosny temat drugi prowadzi do podniosłej kulminacji, ale najciekawszy jest wprowadzony przez wiolonczele motyw łącznika, który w instrumentach dętych zyskuje postać hymniczną, bliską *Odzie do radości*. Całość zamyka ogromna, pełna zaskoczeń koda, jedna z najbardziej efektownych w twórczości Beethovena.

Maciej Negrey

Fotograficy / Photographs:

Bruno Fidrych, Wiktor Wołkow, Wiktor Zdrojewski.

© 2020, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena / Ludwig van Beethoven Association

